

P. 24.

Lenia Lehman
Pukaberganväg 17

38200 Nybro
Sverige

Adp. Farmac Rudolf Jarmila,
62361 p. Čelaković ul. Džari
Jugoslavija.

Draga Zorica!

Najprej najlepša hvata za tvoje drago pismo, mi me je zelo presenetilo, tvoji zelo lepi pisavi, in pa vsebini z nekaj vprašanji, na katere ti bom kmalu odgovoriti, v kolikor se bom še spomnil na tvoj mojega ranega otroštva, kar sem ti že menda omenil, Tske zamena, kaj so bili moji starši, ker je bil moj oded nemškega rodu, zato so tudi njegovi otroci, kar mi je oče govoril v glavnem le nemški, so morali pa tudi slovenski, ker moja babica je menda bila Slovenka, biva natakovica pri Ptujem, moja mama je pa tudi bila Slovenka od št. Dubro. Zato se je tudi pri nas govorilo le to slovensko, tako, da v vseh jaz znan nemško, sem se pa v dolgih letih naučil, kar samostojno pa mnogo nemških knjig sem prebral.

Kakšno pa rečem, da sem v tujini, in pisavi bolj izveščena, vendar pa v govorjenju, vedela mi da ne bi smela, jaz govorim nemški, kakor je potreba, ko je Pavla prišla njunega Menna sestro, se prvi moment njuna takšno razumela, a kmalu sta se prilagodila eden drugemu. No, sedaj pa k stvari o moji službi pri vojaki. To je bilo v letih 1931-1932. se pravi 18 mesecem, jaz sem si zmiraj želel, da bi me poslali čim dalje dol v Ukrajino, to se mi je tudi posrečilo, da sem prišel risto na kraj jugoslavije, v Bistro. Ako imam od

jugoslavije semgovid, lahko se gleda, kje je
 to. Mal Grčija, Bolgarija, in Albanija.
 Tiste ljudi, ako so med sabo govorili, nisi
 ničesar razumeli, okoli je bilo precej porušeno
 od svetovne vojne, ali smo bili nastanjeni
 v prvi stari turški kasarni. V Bitolji sem
 nastel v turških Držini, se pravi njihovi
 rebrva, postava po naravnosti v naši reč,
 je nas Plovener bilo največ, mogoče smo
 postali servator in Lekar, in pa šest muslim-
 manov, oni so imeli svojo kramo, tega oclaves
 ni več. Kramo je bila zelo suho, kjertraj
 si dobil prazgavko, kramo si dobil oclaves
 1 kg, tega sedaj ne dobiš več toliko, ker ne
 jejo sam kram. Vožnja je takrat trajala od
 nas do Bitole dva dni in tri noči, ker takrat
 se nisimo vozili z avtomobili, pod oclaves.
 Uniforma je bila zelo slaba, tako, da smo
 bili pravi karkapanci, ko smo se preoblekli.
 Med stari vojaki drugo leto smo imeli malo
 bogjšo, pač odvisno kakšno si imel službo.
 Ja, na primer sem bil v službi na
 vojaškem sodišču, in raznosil pošto,
 zadnje 3 mesere sem bil v pisarni, ker sem
 kar dobro obvladal sebovraščino, in
 pa znal pisati v cirilici. Lahko rečem, da
 drugo leto mi je prav dobro šlo, semo
 denarja je pač največ. Tista para, ko si
 tam dobil je segla komaj za kramo in
 za rečje.

No, sedaj pa še o splavarstvu nekaj besed. To
 je bil zelo težak poklic, ki je zahteval same
 korajžake. Jaz sem šel k splavarstvu leta 1929.
 Ker me je mišalo, da sem videl malo več sveta,
 so vsaj smo varili po Dravi, od avstrijske meje,
 in pa še po Donavi do Rumunske meje. Po
 Donavi tudi gor do madžarske meje, in pa
 tudi po Tisi do Tronaje med Jugoslavijo, in
 madžarsko in Rumunijo. Evidenčno je bilo
 bolj nizevsko. Splave smo ulegali najprej
 v Dravogradu, in pa ulegali vse sem do Celklate.
 Kubiški smo si souci, ah pa šli jest tudi v Gornjo,
 kjer je pa bila gostilna blizu. Hrano si
 je pa vsak po svoje pridelal, mi so živeli bogato,
 drugi slabše. Kateri so bili poročeni in imeli
 družine, so pa bolj skopakili, da se tudi domov
 kaj prinese, mi so bili pijani, in za hrano
 niso nič veliko dali. Zashivček je bil proti
 tovarniškemu delavcu mnogo enkrat večji.
 Sami to je bilo varjivo, ker stvarija je obsto-
 jala le poketi, najprej jaz bo sem bil še doma,
 pa stanovali, sem pa gledal, da sem za-
 rimel imeti nekaj primankov, da mi prižigam
 pozimi ne bi bilo treba dekati, a sem delal
 vsak teden, kaka dva, navadno so enega
 lesnega trgovca, in se temu prav k se zashivčil.
 Poveda kadar je pa res bil mraz prehud, ah
 nitok sneg. Takrat sem bil pa doma. Vsaj jih
 ni bilo redno plačeval.

Splavarji smo pač dozirali vse, odločno in skalo. Bilo mi ni bilo posnati. Kadar smo pogledali, nas je ovirala samo gosta megla, oh, pa tudi vihar, takrat smo stali. Če se bo tudi to sanjalo kotiko in smo delali; Pač od zore do mraka. To suša v najdaljšem dnevu tudi po 18 ur, pa nam nikdar ni bilo preveliko. Ali nam je bilo vreme naklonjeno, smo pri vožnji imeli tudi kpe kape, prebrali na Donavi. Vožnja je trajala verjeto od nas tako do Beograda lahko kake 6 dni, lahko pa tudi po 14 dni, se pravi v jesenskem času.

Če nas splavarje sta bila največja meseca avgust in september, ker takrat je bilo vreme najbolj mirno, verjeto spomladanski meseci so bili bolj vetrovni, jaz sem bil verjeto podja transporta, je bila tudi odgovornost da si spravil ves les kamor je bil prodan.

Odjemalci so bili verjeto sami. Judje so dobili in postali, drugi si se moral pa pariti, ne si jih že spoznal. Tudi tam je Nemčija zelo prav prišla, ker Judje so tam le govorili madžarsko, rumunsko ali nemško.

Če verjeto v vlakom maraj je do Maribora plačal tovar. Ako sem delal račune za delavce, sem jim tudi za vlak kar izplačal, za nekatere bi bilo bolj, ako bi jim kar karito kupil, ker so bili primeri, da so delavci zapili, in potem pešali iz Beograda ali se dalje odpravili.

↓ Le to ti bi naj omenil, da je veliko splavarjev
tudi utonilo, ker niso znali plavati, pa se
najboljši plavari so utonili. Kakor moj
stric, in njegov sin, tudi mene je potrat
bilo, pa sem se še izmučal. Draga je mabo
leto zahtevala svoje žrtve. Zlastno je bilo
ko je iz Ožboltu eden utonil, ko je imel
9 otrok, mogoče se trije sta katerega od
teh posla. Poročajo se Čepce. Takrat ni bilo
kake penije ali otroških dobladov, tak sam
ne vem, kako je takrat oboga mati preživela
se. V tem omenju je bila prej nesrečnica.
Splavarstvi mojštri so se izogibali starih že
izčrpanih splavarjev, a kaj še, šiv ne moreš
ih pod zemljo

11 (To Ti je moj omeniti, da me mas otvori bratov Tiim
ko sem Ti prej omenjal moje vojaštvo, ^{se sem} 1992
v stari Jugoslaviji, misel Ti pa omenil
ko se je pri nas začela vojna. V naši družini
smo bili poklicani stari bratje. Eden
med nami je bil mrt, in poslan v severno
Ameriko, trije smo pa pristali eden za drugim
premo domov. Vojna je trajala takrat samo
14 dni, in stare Jugoslavije ni bilo več.

Poten se je pa začela nova vojna ta
med bohoten dvorane, takrat je šele tekla kri.

Medva z našo omo sva lepo za
vetrovi gar v Reebum, kjer sta se hodili Trjā
mama in Tina.

Jaz sem pa napred morda malo preveč
obširno, Ti pa v svojem spiti kak Ti pase

lep
medvoj

vi) Tudi stradali smo vsaki po svoj denarji. Uaj
enemu sukrat spomniti, ko se je bližala Velikonoča
smo si rekli da na ta dan ne bomo votili,
je suč se v soboto popoldne mišli pristati v
bližini nekoga malega mesta, ker je namu se
namu primanjalo hrane, da bi si tam zopet
nabavili, pa ni bilo tako. Otko prej ko bi
morali pristati, smo naredili na sledi Drove
na phtorni, in se je karak, da bomo tam
repet Rake zani, ker bi morali ter dol zveriti
in narediti spore lahke, da bi si šli eni, in
samo narediti, smo postali dva v mesto, da bi
namu primorali, ker je namu manjkalo, a
dal trgovine se bibe se zarte, ome dva sta
se pa uspila, in pomati pridobivala naraj
da velikonoči smo se ne par gledali in drugoga,
potem se je pa bilo treba bosti dela, da bi
saj se posušili na gred. Da vreo je pa začela
popoldne voda naravati, tako da smo ome
mami se prišli v pristau, in bi gor naraj
dostiti, po bibe jati. Drugi dan smo peljak
naprej se Rake bati, iner smo se prišli
do prve gostilne in se tam sed v redni
pobrepaki, te dan sed jaz karer inil
svoj god. Pa mino obupali, ker takih
stvarajev je bilo res, ako si bil se mesta
mrtva si ne pronesel, Okamiratorja je pa
tudi aldo, ker ni vedel resh teh nevinosti.
Je je pa bilo zabavno, da se se splavarstvi injati
izgubljeni starih izspovnih splavarajev. Uaj je
hotel, da mi mogel iti pod zemljo.

III Zadnji čas, da se je nekaj premaknilo na
bolje, ker so bogatši in tudi večji dometje
gredo izboljšati, vsaka mala bolj primerna
dimenzija je imela okoli, spetaj zato. In
mimre in plačeval socialnega zavarovanja.
Keraj umrejo pa tiste gospodarske delati na
stara leta. Isto sem pa tudi jaz zelo hitro
porabil na obvladovanje, da sem prišel v
Avstrijo delati. Delati si moral tudi tam,
samo gotovo ne, čisto drugi svet je nastal.
Ob napisal sem si morala malo pravi
občutno, in bi morala gotovo druga
misliti prebrati moje slabo pisanje. Če more
se mimre čas do sem lepo pisati.

Draži Stefan in Tanja!

Ker se vidva mi ne oglašata se občasno
oglasim tudi jaz. Pravzaprav nisem kaj
novega mi prišel. Stvarno se itarano,
in lokom, trkajo na vrata, ne vem, kaj
bo še z mano. Zato moram pa res
pohvatiti njemu lepi pisari, občasno si ji ji
kaj pomagati. Parla tudi mi več ne piše
in pa tam tako razglednice, ker am
z mano se itak po telefonu pogovarjajo.
Jaz pa vam nisem mogel pisati, ker
nisem imel nobene. Če bo še pri Terza
kaj več rabila, mi pa naj piše. Meni se zdi
da iz moje občutno, pisme bo bolj malo
jedra dobila sem.

Vas vse skupaj najkve požretyava oba
Pheeee